

رابطه بین سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی و مقایسه آن در بین جوانان ساکن مناطق شهری و روستایی (بررسی موردی: شهرستان خرم آباد)

علی میر^۱، مریم وفایی پور^۲، سعیده نیازی^۳

چکیده

سبک زندگی دارای سه بُعد دانشی، نگرشی و رفتاری یا عمل است. سبک زندگی جوانان در پیمایشی از ۱۰۰ جوان ساکن شهر و ۱۰۰ جوان ساکن مناطق روستایی شهرستان خرم آباد با هشت شاخص مصرف فرهنگی، مدیریت بدن، رفتار سیاسی، رفتار انحرافی، توجه به آرایش و خودآرایی، لباس و کفش، خوراک و همچنین گرایش به سمت دین یا دینداری با ابزار پرسشنامه مورد سنجش قرار گرفت و با توجه به اینکه مسأله اصلی مقاله حاضر سنجش رابطه سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی بود، ابعاد اقتصاد مقاومتی نیز بر پایه دیدگاه‌های موجود و با شاخص‌های ساده‌زیستی، مشارکت، حمایت از تولید داخلی، عقلانیت اقتصادی و همچنین خوداتکایی یا نگاه مولد به درون، مورد بررسی قرار گرفت. همبستگی بین اقتصاد مقاومتی و سبک زندگی در بین جوانان شهری برابر ۰/۱۶۱ و در بین جوانان روستایی برابر ۰/۱۰۴ بود که چندان معنادار نمی‌باشد. سطح سبک زندگی در بین جوانان شهری با استفاده از میانگین برابر ۳/۷۸ و در بین جوانان روستایی برابر ۲/۴۲ بود که بیشترین تفاوت‌ها در مؤلفه‌های رفتار انحرافی، توجه به آرایش، مدیریت بدن و مصرف فرهنگی مشاهده گردیده است. وضعیت مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی در بین جوانان شهری برابر ۱/۵۲ و در بین جوانان روستایی ۴/۱۱ بود که بیشترین تفاوت‌ها مربوط به خوداتکایی، مشارکت، حمایت از تولید داخلی و عقلانیت اقتصادی بوده است.

واژگان کلیدی: سبک زندگی، اقتصاد مقاومتی، جوانان روستایی، جوانان شهرنشین، خرم آباد

مقدمه

سبک زندگی^۴ یکی از مفاهیمی است که در نیمه دوم قرن بیستم مورد توجه جامعه‌شناسان قرار گرفت و به سرعت در ابعادی همچون هویت، مصرف، طبقه اجتماعی، انگیزش و.. رشد یافته و بستری نو برای انواع تحقیقات تجربی فراهم شد. نظریات و آرای جامعه‌شناسانی همچون ماکس وبر^۵، گیدنز^۶، وبلن^۷، بوردیو^۸،

۱- کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خرم آباد، نویسنده مسئول: a.mir18@yahoo.com

۲- کارشناسی ارشد جغرافیای طبیعی

۳- کارشناسی ارشد ادبیات فارسی، عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خرم آباد

۱- Life Style

۵- Weber

۶- Giddings

۷- Veblen

۸- Bourdieu

پیترسون^۱ و... چنان زمینه‌ای برای تحقیقات سبک زندگی فراهم نمود که در تمام رشته‌های علوم انسانی، زمینه نظریه‌پردازی در خصوص نقش و جایگاه سبک زندگی فراهم شده است.

فاضلی (۱۳۸۲) گستردگی ابعاد و پیچیدگی موضوع سبک زندگی را تا آنجا می‌داند که مرزهای محدود کننده‌اش لغزنده و مبهم است و برداشت‌های متفاوتی از این موضوع و قلمرو آن به وجود می‌آید که در بررسی‌ها قابل مشاهده است.

بررسی پیشینه‌های تجربی در زمینه سبک زندگی در ایران نشان می‌دهد که سابقه پژوهش در این زمینه به کمتر از بیست سال می‌رسد. البته از سال ۱۳۸۰ تاکنون اقبال محققان به سوی این موضوع بیشتر شده است.

با ظهور انقلاب اسلامی ایران، شکل جدیدی از حکومت در دنیا پدیدار شد که هم مردمی بود و هم اسلامی؛ حکومتی که بنای سازگاری با هیچ یک از ابرقدرت‌های شرق و غرب را نداشت و به هیچ قدرتی جز قدرت ایمان و پشتوانه مردم خویش وابسته نبود. ظهور این نوع جدید حکومتی، آن هم در منطقه‌ای مانند خاورمیانه که شاهراه حیاتی ارتباطی و قطب انرژی دنیاست، به مذاق مستکبرین ناخوشایند بوده و هست. از آن ناخوشایندتر، صدور این انقلاب به دل‌ها و قلوب مسلمین و سایر ملل است که به تازگی خود را در انقلاب‌های اسلامی منطقه نمودار ساخته است. ذات وجود چنین نظامی برای اردوگاه استکبار، خطری انقلاب‌های اسلامی منطقه نمودار ساخته است. ذات وجود چنین نظامی برای اردوگاه استکبار، خطری همیشگی را به دنبال دارد؛ لذا از روزهای آغازین این مولود مقدس، بنای دشمنی را در اشکال گوناگون بنا نهادند. آنان ابتدا به صورت ترورها و اقدامات خونین داخلی، سپس جنگ نظامی و پس از آن تهاجم فرهنگی و اقتصادی به مبارزه با انقلاب اسلامی پرداختند. در مقابل این تهاجم اقتصادی، گزینه‌ای به نام اقتصاد مقاومتی مطرح شده است که دارای ابعادی همچون حمایت از تولید داخلی، حمایت از کارآفرینی، توسعه صادرات، اصلاح نظام اداری و اقتصادی و همچنین افزایش مشارکت مردم در فعالیت‌های اقتصادی است.

هدف اصلی این مقاله بررسی وضعیت سبک زندگی در بین جوانان شهری و روستایی شهرستان خرم آباد و مقایسه آن در ارتباط با ابعاد اقتصاد مقاومتی است. در این راستا لازم است که ابتدا به شناسایی و توصیف وضعیت اقتصاد مقاومتی و سبک زندگی در مناطق روستایی و شهری پرداخته شده و سپس با بهره‌گیری از روش‌های آماری به تحلیل روابط و همچنین مقایسه بین آنها پرداخته شود.

بیان مسأله و ادبیات تحقیق

شهرستان خرم آباد، از نخستین سکونت‌گاه‌های مردم ایران بوده است که در استان لرستان و در ارتفاع ۱۱۷۰ متر از سطح دریا واقع شده است (قاسمی: ۱۳۷۵، ۱).

بخش قابل توجهی از مردم شهرستان خرم آباد در مناطق روستایی سکونت داشته و به فعالیت‌های کشاورزی و دامپروری می‌پردازند. از طرف دیگر، همواره این شهرستان را به عنوان یکی از شهرستان‌های مستعد در زمینه کشاورزی، دامپروری، گردشگری و صنایع دستی دانسته‌اند.

به نظر می‌رسد که در راستای به اجرا درآوردن شعار اقتصاد مقاومتی و بهره‌گیری بیشتر از امکانات و استعدادهای این شهرستان، می‌توان با در نظر گرفتن سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی به ارزیابی و تحلیل شرایط موجود با تأکید بر اوضاع جوانان که سهم عمده‌ای از جمعیت را به خود اختصاص داده‌اند، پرداخت. در این راستا سؤال اصلی این تحقیق عبارت است از:

- وضعیت سبک زندگی در بین جوانان شهری و روستایی شهرستان خرم آباد و رابطه بین آنها چگونه است؟

برای پیگیری پاسخ این سؤال محوری لازم است که به بیان مفاهیم و شاخص‌های اقتصاد مقاومتی و سبک زندگی به عنوان متغیرهای اصلی تحقیق پرداخته، سپس نتایج حاصله با بهره‌گیری از روش‌های آماری تحلیل شوند.

تهاجم اقتصادی دشمنان بر علیه نظام مقدس جمهوری اسلامی به منظور ریشه‌کن کردن اسلام در دنیا مهم‌ترین برنامه فعلی آنان است که پس از ناکامی آنان در نبردهای نظامی، سیاسی و فرهنگی مورد توجه آنان قرار گرفته است.

کارشناسان مسائل اقتصادی می‌دانند که مدل بهینه اقتصادی برای جمهوری اسلامی ایران اقتصاد اسلامی است؛ اما تا به ثمرنشستن این مدل متعالی چه باید کرد؟ آیا مدل‌های اقتصادی موجود، توان مقابله با جنگ اقتصادی دشمن را دارد؟ مدل اقتصادی که کشور عمدتاً پس از جنگ در پیش گرفت، مبتنی بر بازار آزاد، پذیرش نظم بین الملل و... بود که در این حالت می‌بایست ایران نیز به عنوان جزء کوچکی از دهکده جهانی با کدخدایی ایالات متحده آمریکا نقش بازی کند؛ دهکده‌ای که هرکس در آن از دستورات کدخدا تخطی کند مورد مجازات سازمان‌های بین‌المللی قرار می‌گیرد. طبیعتاً اهداف رشد اقتصادی و توسعه‌ای این مدل‌ها مبتنی بر پذیرش ارزش‌های غربی است که در تضاد با مبانی و اصول انقلاب اسلامی قرار دارد. حال چه باید کرد؟ ساده‌ترین راه نفی ارزش‌های انقلاب اسلامی و پذیرش اصول لیبرالیسم اقتصادی است که ایران را به ترکیه یا کره جنوبی تبدیل خواهد کرد. راه دوم نیز پذیرش اصول لیبرالیسم اقتصادی و انقلاب اسلامی توأمان با هم است که نتیجه‌ای جز ضعف و انفعال جمهوری اسلامی ایران نخواهد داشت. این دیدگاه‌ها از یک طرف و بی‌توجهی مسئولین و عدم چاره‌جویی جدی در این زمینه از طرف دیگر باعث شده است که:

(۱) به فکر دور زدن تحریم‌ها نه مقابله جدی با آنها باشیم. در نتیجه شاهد پوسیدگی درونی اقتصاد کشور هستیم.

(۲) دشمن به موفقیت خود در عرصه تحریم‌ها امیدوار شود.

اما راه‌حل بهینه برای کشور ما مدلی اقتصادی است که بتواند کشور را در شرایط جنگ و مبارزه اقتصادی به پیش ببرد. مشکل جدی این اقتصاد، تهاجم و تحریم نیست؛ زیرا دشمن در هر صورت از پای نخواهد نشست. مشکل جدی نداشتن یک مدل مناسب اقتصادی برای مقابله با تهاجم و مصون ماندن از حيله اقتصادی دشمن است.

ضعف درآمدهای غیرنفتی، وابستگی به بخش دولتی، ضعف نظام اداری، کمبود تولیدات داخلی، گسترش فرهنگ مصرف محصولات خارجی، ضعف فرهنگ کسب و کار و... مسائل جدی اقتصاد کشورمان هستند، اما راه برطرف کردن آنها مدل اقتصادی به نام "اقتصاد مقاومتی" است.

اصطلاح اقتصاد مقاومتی اولین بار پس از محاصره غزه در سال ۲۰۰۵ که ناتوانی در امر صادرات امکان صدور و در نتیجه کشت بسیاری از محصولات کشاورزی از جمله توت فرنگی را کاهش داده بود، استفاده شد.

اقتصاد مقاومتی در ایران نیز در سال ۱۳۸۹، اولین بار توسط مقام معظم رهبری در دیدار با جمعی از کارآفرینان کشور مطرح شد. اقتصاد مقاومتی در حقیقت، اقتصادی را ترسیم می‌کند که توانایی مقابله با شوک‌های وارد شده بر اقتصاد را دارد. چنین اقتصادی باید قابلیت انعطاف در شرایط مختلف و توانایی عبور از بحران را داشته باشد. اقتصاد مقاومتی را به طور خلاصه می‌توان اقتصادی عنوان کرد که در آن علاوه بر تعامل پویا با دنیای خارج و استفاده از تجارت آزاد، امنیت اقتصادی کشور حفظ شده و نوسانات محیط بین‌المللی اقتصادی و تهدیدهای آن، کمترین تأثیر سوء را در روند بلندمدت متغیرهای کلان اقتصاد داشته باشد. چنین اقتصادی مسلماً باید از تمامی توانمندی‌های خود برای استفاده حداکثری از ظرفیت‌ها استفاده کرده و تلاش کند تا بر روی منحنی امکانات تولید حرکت کند (دفتر مطالعات اقتصادی مجلس شورای اسلامی: ۱۳۹۱، ۲).

اقتصاد مقاومتی به معنی تشخیص حوزه‌های فشار و متعاقباً تلاش برای کنترل و بی‌اثر کردن آن تأثیرها می‌باشد و در شرایط آرمانی تبدیل چنین فشارهایی به نفع است. همچنین برای رسیدن به اقتصاد مقاومتی باید وابستگی‌های خارجی کاهش یابد، برتولید داخلی کشور و تلاش برای خوداتکایی تأکید گردد. طبق نظر دولت‌مردان ایران در تعریف اقتصاد مقاومتی، ضرورت مقاومت برای رد کردن فشارها و عبور از سختی‌ها برای رسیدن به نقاط مثبت ملی نیاز است.

اقتصاد مقاومتی یک نظام اقتصادی است که هماهنگ با سیاست‌های کلان سیاسی و امنیتی نظام اسلامی و برای مقاومت در برابر اقدامات تخریبی شکل بگیرد تا بتواند در برابر ضربات اقتصادی، تحریم‌ها و توطئه‌های گوناگون اقتصادی نظام استکبار مقاومت کرده و توسعه و پیشرفت خود را ادامه دهد و روند رو به رشد همه جانبه خود را در ابعاد ملی، منطقه‌ای و جهانی حفظ کند.

نظر به این که اقتصاد مقاومتی رابطه نزدیکی با انسجام ملی دارد و منظور از آن یک اقتصاد فعال و پویا است نه یک اقتصاد منفعل، وابسته و یا منفک و ایزوله و بسته، لذا به همکاری و مساعدت همه آحاد جامعه نیاز داشته و سهم جوانان در این زمینه بسیار سازنده و با اهمیت است.

طراحی و مدل‌سازی ساختارهای مناسب با اهداف عالی نظام اسلامی نیازمند تسلط به مباحث دینی و اسلامی است. لیکن مسأله اینجاست که علی‌رغم تلاش‌های گسترده‌ای که در جریان است، کشور در عمل شاهد دستاوردها و نتایج کاربردی در این زمینه نبوده است (نریمانی و عسکری: ۱۳۹۱، ۵۱).

معلمی (۱۳۹۱) معتقد است که الگوی اقتصاد مقاومتی یک الگوی اسلامی است که کیفیت تعامل و ارتباط اقتصادی با کشورهای خارجی را تعیین می‌کند؛ به گونه‌ای که از سویی ناظر به اوضاع داخلی اقتصاد کشور و پوشش نقاط ضعف است و از سوی دیگر با اتکا بر نقاط قوت اقتصاد داخلی، حقوق پایمال شده ملت را از کشورهای متجاوز استیفاء می‌کند (معلمی: ۱۳۹۱، ۲).

نریمانی و عسکری (۱۳۹۱) اصول و قواعد اقتصاد مقاومتی را مشتمل بر مهار سوداگری و فساد، عاملیت توده مردم، خوداتکایی، اولویت‌گذاری و فرهنگ مقاومت دانسته‌اند. گام اول در مسیر تحقق اقتصاد پایدار به نحوی که توان مقابله با تهدیدهای مختلف را دارا باشد، مهار سوداگری و فساد است. سوداگری فعالیت غیرمولدی است که از تلاطم و نوسان بازار حاصل می‌شود و منظور از فساد نیز اعمال خلاف قانون و حتی محرمانه در حوزه اقتصادی از ارتشا و اختلاس تا قاچاق است. مشارکت مردم باعث کاهش فساد شده و عملیات ناکارآمد دولت را در زمینه اقتصاد به فعالیت سازنده و مؤثری تبدیل می‌نماید. خوداتکایی نیز بدین معنا است که سازوکارهای حوزه اقتصادی بایستی چنان بازبینی شوند که تمامی مواردی را که به وابستگی کشور منتهی می‌شوند، شناسایی و برطرف نمایند. از این میان می‌توان به افزایش شرکای تجاری از یک شریک عمده به چندین شریک کوچک‌تر، جایگزینی درآمدها و... اشاره نمود. در اولویت‌گذاری لازم است که دو موضوع انتخاب شرکای تجاری و زمینه‌های فعالیت اولویت‌دار مورد توجه قرار گیرند. منظور از فرهنگ مقاومت نیز، اطلاع‌رسانی و تبلیغ در جهت ارتقاء فرهنگ کار و تلاش، نفی اسراف، ترویج مصرف‌میان و... است (نریمانی و عسکری: همان منبع، ۶۱-۵۸).

در این مقاله به استناد دیدگاه‌های موجود، اقتصاد مقاومتی عبارت است از اقتصادی فعال و پویا، مبتنی بر دانش و سرمایه بومی، فرهنگ دینی و اسلامی که برای مصرف‌سیاست‌گذاری کرده و به وسیله آن می‌توان بر تحریم‌ها پیروز شد؛ اقتصادی است که در پی «مقاوم‌سازی»، «آسیب‌زدایی»، «خلل‌گیری» و «ترمیم» ساختارها و نهادهای فرسوده و ناکارآمد موجود اقتصادی است.

مهمترین مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی در بیانات مقام معظم رهبری عبارت‌اند از:

- ۱- تفسیر معنای کارآفرینی در شرایط اقتصاد مقاومتی
- ۲- حرکت بر اساس برنامه، کوتاه‌تر شدن زمان اجرای برنامه و پرهیز از تصمیم‌های خلق‌الساعه و تغییر مقررات
- ۳- اجرای طرح‌هایی در جهت کاهش اسراف و وابستگی به خارج
- ۴- مدیریت مصرف و پرهیز از اسراف و تبذیر
- ۵- استفاده بیشتر از تولید داخلی
- ۶- کاهش وابستگی به نفت
- ۷- مردمی کردن اقتصاد در راستای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
- ۸- پرهیز از دید کوتاه‌مدت و نگرش زودگذر به شعارهای سالیانه مانند اصلاح الگوی مصرف، جهاد اقتصادی و...
- ۹- شرکت‌های دانش‌بنیان

۱۰- ارتباط با دنیای خارج و رشد و شکوفایی در زمان تحریم (دفتر مطالعات اقتصادی مجلس شورای اسلامی، همان منبع، ۸-۲).

ابعاد مورد بررسی در خصوص اقتصاد مقاومتی بر اساس مطالعات مذکور در جدول شماره (۱) آمده است. مفهوم سبک زندگی اولین بار در سال ۱۹۲۹ توسط آلفرد آدلر^۱، روان‌شناس اجتماعی، مطرح شد و پس از یک دوره افول، مجدداً از سال ۱۹۶۱ مورد اقبال اندیشمندان به خصوص جامعه‌شناسان قرار گرفت.

در ادبیات جامعه‌شناسی از مفهوم سبک زندگی دو برداشت و مفهوم‌سازی وجود دارد؛ یکی مربوط به دهه ۱۹۲۰، که سبک زندگی معرف ثروت و موقعیت اجتماعی افراد و غالباً به عنوان شاخص تعیین طبقه اجتماعی به کار رفته است (چاپین^۲ ۱۹۹۵؛ چاپمن^۳ ۱۹۳۵) و دوم به عنوان شکل اجتماعی نوینی که تنها در متن تغییرات مدرنیته و رشد فرهنگ مصرف‌گرایی معنا می‌یابد (گیدنز^۴ ۱۹۹۱؛ بوردیو^۵ ۱۹۸۴؛ فدرستون^۶ ۱۹۸۷ و لاش و یوری^۷ ۱۹۸۷) و در این معنا سبک زندگی راهی است برای تعریف ارزش‌ها و نگرش‌ها و رفتارهای افراد که اهمیت آن برای تحلیل‌های اجتماعی روز به روز افزایش می‌یابد (اباذری: ۱۳۸۱، ۳-۲).

جنسن^۸ (۲۰۰۷) معتقد است که بیشتر اوقات این مفهوم بدون آنکه به طور دقیق معنای روش زندگی را بدهد، مورد استفاده قرار می‌گیرد و در ادبیات این واژه، به روش‌های مختلف تعریف شده و اینکه در چهار سطح جهانی، ملی، منطقه‌ای و فردی قابل اندازه‌گیری است. فرهنگ علوم اجتماعی سبک زندگی را به نوع زندگی یا نوع معیشت ترجمه کرده که منظور چگونگی جریان حیات و شیوه زندگی انسان‌ها به صورت فردی و گروهی است و چگونگی استفاده از درآمد، طول زمان کار، شیوه لباس پوشیدن، تغذیه، نحوه آرایش، محل سکونت، رفتارهای دینی و فرهنگی و... را شامل می‌شود (بیرو: ۱۳۷۵، ۱۲).

گیدنز (۱۳۸۲) سبک زندگی را مجموعه‌ای نسبتاً منسجم از همه رفتارها و فعالیت‌های یک فرد معین در جریان زندگی روزمره خود می‌داند که مستلزم مجموعه‌ای از عادت‌ها و جهت‌گیری‌هاست و بر همین اساس از نوعی وحدت برخوردار است.

بوردیو سبک زندگی را نتیجه قابل رؤیتی از ابراز عادت می‌داند. از نظر او همه چیزهایی که انسان را احاطه کرده است مثل مسکن، اسباب و اثاثیه، کتاب‌ها، سیگارها، عطرها، لباس‌ها و غیره بخشی از سبک زندگی او می‌باشند (پالومتس^۹، ۱۹۹۸).

ویر واژه سبک زندگی را برای اشاره به شیوه‌های رفتار، لباس پوشیدن، سخن گفتن، اندیشیدن و نگرش‌هایی که مشخص‌کننده گروه‌های منزلتی متفاوت بودند، به کار گرفت (تامین، ۱۳۸۳). ویر در تحلیلی چند بُعدی به سه مفهوم سبک زندگی یا سبک‌مند شدن زندگی، تدبیر زندگی و بخت زندگی اشاره می‌کند.

۱-Addler

۲-Chapin

۳-Chapman

۴- Feathrston

۵- Lash & Urry

۶- Jensen

۷- Palumets

وی خصیصه اصلی سبک زندگی را انتخابی بودن آن می‌داند که محدود به برخی مضایق ساختاری است و این محدودیت‌ها اقتصادی و اجتماعی‌اند. وبر کارکرد دو گانه‌ای برای سبک زندگی قایل است؛ از یک طرف موجب تفاوت بین گروهی می‌شود و به برتری‌های منزلتی و طبقاتی مشروعیت می‌بخشد و از سوی دیگر موجب انسجام بخشیدن درون گروهی می‌شود. به نظر او سبک زندگی بیش از آنکه بر تولید استوار باشد، بر شباهت الگوهای مصرف استوار است (فاضلی، ۱۳۸۲).

گیدنز (۱۳۸۳) انسان را به عنوان عامل در شکل‌گیری هویتش مؤثر می‌داند و معتقد است که انسان تحت فشار ساختار اجتماعی سبک زندگی را بیشتر تقلید می‌کند. به نظر او در دنیای متجدد کنونی، همه ما نه فقط از سبک‌های زندگی پیروی می‌کنیم بلکه به تعبیر دیگر ناچار به این پیروی هستیم. در حقیقت ما انتخاب دیگری به جز گزینش نداریم. به نظر وی هرچه وضع و حال جامعه و محیطی که فرد در آن به سر می‌برد بیشتر به دنیای مابعد سنتی تعلق داشته باشد، سبک زندگی او نیز بیشتر با هسته واقعی هویت شخصی‌اش، و ساخت و همچنین با تجدید ساخت آن سروکار خواهد داشت. البته منظور گیدنز از کثرت انتخاب این است که در همه انتخاب‌ها بر روی همه افراد باز است.

زیمل متمایز ساختن خود از دیگران - به واسطه مد - را محرک مصرف می‌داند. وی کارکرد دوگانه‌ای برای مد قایل است؛ در یک وجه، اعلام تمایل فرد برای متمایز شدن از دیگران و بیان هویت فردی و خواست فردیت است، اما وجه دیگر آن که جنبه طبقاتی دارد، سبب همبستگی گروهی و تقویت انسجام اجتماعی طبقاتی است (میلز^۱، ۱۹۹۶ به نقل از فاضلی، ۱۳۸۲).

بورديو درباره شکل‌گیری سبک‌های زندگی نظریه‌ای منسجم ارائه کرده است. مطابق این مدل، شرایط عینی زندگی و موقعیت فرد در ساختار اجتماعی به تولید منش خاص منجر می‌شود و منش دو دسته نظام است. نظامی برای طبقه‌بندی اعمال و نظامی برای ادراکات و شناخت‌ها (قریحه‌ها). نتیجه نهایی تعامل این دو نظام، سبک زندگی است. سبک زندگی همان اعمال و کارهایی است که به شیوه‌ای خاص طبقه‌بندی شده و حاصل ادراکات خاص هستند. همچنین سبک زندگی تجسم یافته ترجیحات افراد است که به صورت عمل در آمده و قابل مشاهده هستند. الگویی غیر تصادفی که ماهیت طبقاتی دارد. او با نشان دادن اینکه سبک‌های زندگی محصول منش‌ها و خود منش‌ها نیز تابعی از انواع تجربه‌ها و از جمله تجربه آموزش رسمی هستند و با بیان این نکته که الگوهای مصرف اصلی‌ترین بروز سبک‌های زندگی‌اند، ارتباط میان آموزش رسمی در ساختار سرمایه‌داری و بازتولید آن را تحلیل کرد. عمده‌ترین میراث اندیشه بورديو برای جامعه‌شناسی مصرف و تحلیل سبک‌های زندگی، تحلیل ترکیب انواع سرمایه برای تبیین الگوهای مصرف، بررسی فرضیه تمایز یافتن طبقات از طریق الگوهای مصرف و مبنای طبقاتی قرايح و مصرف فرهنگی است (فاضلی، ۱۳۸۲).

پترسون معتقد است که در دوران جدید الگوی مصرفی بروز کرده است که دیگر اعضای طبقات بالا خود را به داشتن یک الگوی مصرف مشخص محدود نمی‌کنند. او این الگوی مصرف را «همه کاره بودن» می‌خواند. در چنین الگوی مصرف جدیدی، طبقات بالا از همه انواع فرهنگ و هنر استفاده کرده و به سلسله‌مراتب

ژانرهای فرهنگی بی‌اعتنا هستند. ملاحظات زیباشناختی که بر مبنای معیارهای فردی تعریف می‌شوند هدایت کردن زندگی و داوری سلیقه‌ها را بر عهده می‌گیرند. وی چنین تحولی را «زیباشناختی شدن زندگی روزمره» می‌خواند (فاضلی، همان منبع).

بر اساس تعاریفی که بیان شد می‌توان گفت سبک زندگی عبارت از شیوه زندگی کردن است که شامل رفتارهای عینی در قالب مصرف می‌شود.

سبک زندگی، مفهومی گسترده و چند بُعدی است و اینکه یک بُعد خاص از آن را به عنوان شاخص سبک زندگی بررسی کنیم گویا نیست؛ هرچند توجه به همه ابعاد هم وسعت کار را به حدی افزایش می‌دهد که شاید انجام آن امکان‌پذیر نباشد.

در این مقاله، متغیر سبک زندگی جوانان براساس پیشینه‌ها و مباحث نظری در زمینه سبک زندگی، در بر گیرنده مؤلفه‌ها و شاخص‌هایی است که در جدول شماره (۲) آورده شده است.

مروری بر تحقیقات انجام شده نشان می‌دهد که در خصوص نقش و رابطه اقتصاد مقاومتی و سبک زندگی، تحقیق قابل توجهی انجام نشده است، اما به واسطه قرین بودن این دو مقوله به نظر می‌رسد که هر جا سخن از سبک زندگی به عمل می‌آید، امکان پرداختن به الگویی مبتنی بر مفاهیم اقتصاد مقاومتی وجود خواهد داشت.

شهبابی (۱۳۷۷) به روش کیفی، یک سنخ‌بندی از سبک‌های زندگی جوانان ایرانی ارائه نموده که بر اساس آن سه نوع سبک زندگی در بین جوانان ایرانی وجود دارد که شامل سبک زندگی هم‌نویانه یا متعارف، سبک زندگی بسیجی و سبک زندگی جهان‌وطنانه می‌باشند (شهبابی، همان منبع).

آزاد ارمکی و شالچی (۱۳۸۴) نیز در مقاله «دو جهان ایرانی: مسجد و کافی شاپ» با توجه به نظریه بوردیو به بررسی مقایسه‌ای دو سبک زندگی در میان جوانان منطقه ۳ شهر تهران می‌پردازند. سبک زندگی اصول‌گرایی انقلابی که متأثر از ارزش‌های انقلاب اسلامی است و اجتناب از روابط با نامحرم و دوری از مدگرایی و مصرف‌گرایی غربی و تأکید بر هویت اسلامی در مقابل هویت غربی از ویژگی‌های این سبک است و سبک زندگی پسامدرن که مدگرایی، مصرف‌گرایی و مصرف‌گرایی غربی و ارتباط با جنس مخالف از جمله ویژگی‌های این سبک است (آزاد ارمکی و شالچی: ۱۳۸۴، ۳).

بنیامین باربر^۱ (۱۹۹۶) یک سنخ‌شناسی دوگانه از سبک زندگی ارائه می‌دهد. او برای توصیف عملکرد دو روند هم‌زمان در جهان از دو واژه «جهاد^۲» و «مک ورلد^۳» استفاده می‌کند. به نظر وی ما از یک طرف شاهد روند محلی‌سازی، خاص‌گرایی یا سیاست هویت (در اشکال دینی، قومی و نژادی) هستیم که شامل همه اشکال مخالفت بنیادگرایانه با تجدد می‌شود که در ادیان و مذاهب اسلام، پروتستانیسیم، کاتولیسیم، هندوئیسم، بودیسم، کنفوسیونیسیم و یهودیت وجود دارد (جهاد) و از طرف دیگر شاهدیم که یک بازار اقتصادی توسعه‌طلب و جهانی‌ساز (تحت کنترل شرکت‌های چند ملیتی) از طریق اقلام مصرفی و فرهنگ عامه‌پسند،

۱- Barber

۲- Jihad

۳- Mcworld

قصد همگون‌سازی فرهنگ‌های محلی و ادغام آن‌ها در فرهنگ جهانی را دارد (مک وردل). این سبک زندگی ستیزه‌جویانه و سبک زندگی مصرفی است (شهابی: همان منبع، ۳-۲).

پالومتس (۱۹۹۸) در تحقیق خود در مورد سبک زندگی در استونی، براساس ترکیب سرمایه‌های فرهنگی و اقتصادی مورد نظر پیر بوردیو، سه گروه تشخیص می‌دهد که هر کدام سبک زندگی خاصی دارند: گروه اول کسانی که سرمایه اقتصادی و سرمایه تحصیلی بالایی دارند و گذراندن اوقات فراغت با تجهیزات ورزشی، کوهنوردی و تکنولوژی عکاسی و مصرف بالای فرهنگی، کارهای هنری و کلکسیون هنری و کتابخانه، کلبه تابستانی و مصرف مکمل‌های غذایی از ویژگی‌های آنهاست. گروه دوم کسانی که سرمایه اقتصادی بالایی دارند و در مورد سبک زندگی آنان می‌توان به مشخصه‌هایی همچون داشتن اتومبیل شخصی، سنگ‌ها و فلزات گران‌بها، ملاقات‌های اجتماعی در رستوران‌ها و کافه‌ها، رفتن به کنسرت‌ها، تئاترها و نمایشگاه‌ها و فعالیت‌های سیاسی اشاره کرد و گروه سوم کسانی که سرمایه تحصیلی بالایی دارند و سبک زندگی آنان با ویژگی‌های داشتن آلات موسیقی، کم اهمیت دادن به دیدن تلویزیون و گوش دادن به رادیو، خواندن روزنامه، اهمیت دادن به پیشرفت ذهنی و یادگیری زبان‌های خارجی از دو گروه قبل متمایز می‌شوند (پالومتس: ۱۹۹۸، ۷-۱).

برگ با پرسش از ۴۷ فعالیت در بین رانندگان جوان سوئدی و با تحلیل عاملی داده‌ها ده الگوی سبک زندگی به دست آورده است که شامل سبک‌های ورزشی، الکلی، عشق رانندگی، فرهنگی، رفتار زنانه، مشارکت اجتماعی، بلا تکلیف، دوستدار فیلم، حساس به لباس و عشق به اتومبیل بود (برگ، ۱۹۹۴ به نقل از فاضلی، ۱۳۸۲).

مواد و روش‌ها

هدف اصلی این تحقیق، بررسی و توصیف وضعیت اقتصاد مقاومتی و سبک زندگی در بین جوانان شهری و روستایی شهرستان خرم آباد بوده و در این راستا به تحلیل مقایسه‌ای رابطه بین سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی در دو سطح شهر و روستا پرداخته می‌شود.

سؤالات تحقیق عبارت‌اند از:

- ۱- وضعیت سبک زندگی در بین جوانان شهرنشین در شهرستان خرم آباد چگونه است؟
- ۲- وضعیت سبک زندگی در بین جوانان روستایی در شهرستان خرم آباد چگونه است؟
- ۳- وضعیت جوانان شهرنشین خرم آباد با توجه به مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی چگونه است؟
- ۴- وضعیت جوانان روستایی خرم آباد با توجه به مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی چگونه است؟
- ۵- آیا بین سبک زندگی جوانان شهری و روستایی شهرستان خرم آباد، تفاوت معناداری وجود دارد؟
- ۶- آیا بین جوانان شهری و روستایی شهرستان خرم آباد، از جهت اقتصاد مقاومتی تفاوت معناداری وجود دارد؟
- ۷- آیا بین سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی از دیدگاه جوانان شهرنشین در شهرستان خرم آباد رابطه معناداری وجود دارد؟

۸- آیا بین سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی از دیدگاه جوانان روستایی در شهرستان خرم آباد رابطه معناداری وجود دارد؟

۹- آیا بین دیدگاه جوانان شهری و روستایی در خصوص رابطه بین سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی تفاوت معناداری وجود دارد؟

در این تحقیق کاربردی از روش تحقیق توصیفی و پیمایشی به منظور توصیف وضع موجود، از روش تحقیق همبستگی - همخوانی به واسطه ضرورت بررسی رابطه بین متغیرها و از روش مقایسه‌ای به واسطه ضرورت ارائه نتایج تحقیق به صورت مقایسه‌ای استفاده شده است.

جامعه آماری نیز مشتمل بر جوانان شهری و روستایی خرم‌آباد بوده است. منظور از جوانان، افراد بین ۱۵ تا ۲۴ سال می‌باشند که تعداد آنها در استان لرستان بالغ بر ۳۹۴۵۱۸ تن (۱۹۹۱۴۳ مرد و ۱۹۵۴۷۵ زن) می‌باشند (دفتر آمار و اطلاعات استانداری لرستان: ۱۳۹۱، ۳۷).

تعداد جوانان شهرستان خرم‌آباد ۱۰۹۲۰۰ تن (۵۵۰۴۳ مرد و ۵۴۱۵۷ زن) بوده و حدود ۲۷ درصد از جوانان استان را به خود اختصاص داده‌اند. حدود ۴۲ درصد از آنان در مناطق روستایی شهرستان و حدود ۵۸ درصد در نقاط شهری زندگی می‌کنند.

نمونه مورد بررسی در یک مطالعه محدود، بالغ بر ۱۰۰ جوان شهری و ۱۰۰ جوان روستایی بوده است که به منظور یک نظرسنجی و با بهره‌گیری از روش تصادفی ساده انتخاب شده است.

برای گردآوری داده‌ها از یک پرسشنامه محقق ساخته که با استفاده از طیف پنج گزینه‌ای لیکرت و به منظور توصیف وضعیت سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی در بین جوانان شهری و روستایی طراحی شده و مشتمل بر ۴۰ گویه می‌باشد، استفاده شده است. روایی پرسشنامه با مراجعه به نظرات محققان انجام شده و برای آزمون اعتبار نیز تعداد ۳۰ مورد پرسشنامه بین پاسخگویان توزیع و سپس آلفای کرونباخ محاسبه شد که جدول شماره (۳) نتایج ارزیابی اعتبار پرسشنامه‌ها را نشان می‌دهد.

برای توصیف داده‌ها از روش‌های توصیفی مانند میانگین و انحراف معیار و برای تحلیل داده‌ها از ضریب همبستگی رتبه‌ای اسپیرمن استفاده شده است.

برای ارزیابی امکان تفاوت بین داده‌های گردآوری شده، از آزمون t دو نمونه‌ای استفاده شده است.

در پایان برای مقایسه نتایج نیز به ارائه نمودار و مقایسه میانگین‌ها پرداخته شده است.

همه داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS۱۹ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته‌اند.

یافته‌ها

سؤال اول: وضعیت سبک زندگی در بین جوانان شهرنشین در شهرستان خرم‌آباد چگونه است؟

تعداد ۲۴ سؤال در قالب ۸ مؤلفه برای توصیف وضعیت سبک زندگی به کار رفته است که نتایج حاصله

بر اساس پاسخ‌های ارائه شده از طرف جوانان شهرنشین در جدول شماره (۴) آمده است.

سؤال دوم: وضعیت سبک زندگی در بین جوانان روستایی در شهرستان خرم‌آباد چگونه است؟

تعداد ۲۴ سؤال در قالب ۸ مؤلفه برای توصیف وضعیت سبک زندگی به کار رفته است که نتایج حاصله بر اساس پاسخ جوانان روستایی در جدول شماره (۵) ارائه شده است.

سؤال سوم: وضعیت جوانان شهرنشین خرم آباد با توجه به مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی چگونه است؟
تعداد ۱۶ سؤال در قالب ۵ مؤلفه برای توصیف وضعیت مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی به کار رفته است که نتایج حاصله در بین جوانان شهرنشین در جدول شماره (۶) ارائه می‌شوند.

سؤال چهارم: وضعیت جوانان روستایی خرم آباد با توجه به مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی چگونه است؟
تعداد ۱۶ سؤال در قالب ۵ مؤلفه برای توصیف وضعیت مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی به کار رفته است که نتایج حاصله در بین جوانان روستایی در جدول شماره (۷) آمده است.

سؤال پنجم: آیا بین سبک زندگی جوانان شهری و روستایی شهرستان خرم آباد، تفاوت معناداری وجود دارد؟

برای ارزیابی تفاوت معنادار بین سبک زندگی جوانان شهری و روستایی در شهرستان خرم‌آباد، از آزمون t دو نمونه‌ای استفاده شد. از آنجا که t محاسبه شده در سطح ۹۵٪ معنادار بوده است، می‌توان دریافت که طبق جدول شماره (۸) بین سبک زندگی جوانان شهری و روستایی در شهرستان خرم‌آباد، تفاوت معنادار وجود دارد.

در این راستا با در نظر گرفتن میانگین‌های حاصله به مقایسه نتایج مرتبط با سبک زندگی پرداخته شده است (نمودار شماره ۱).

در تمامی موارد به جز دینداری و رفتار سیاسی، میانگین مربوط به جوانان شهری در زمینه مؤلفه‌های سبک زندگی از جوانان روستایی بالاتر است.

سؤال ششم: آیا بین جوانان شهری و روستایی شهرستان خرم‌آباد، از جهت اقتصاد مقاومتی تفاوت معناداری وجود دارد؟

برای ارزیابی امکان وجود تفاوت معنادار بین وضعیت اقتصاد مقاومتی در بین جوانان شهری و روستایی در شهرستان خرم‌آباد، از آزمون t دو نمونه‌ای استفاده شد. از آنجا که t محاسبه شده در سطح ۹۵٪ معنادار بوده است، می‌توان دریافت که بین وضعیت اقتصاد مقاومتی در بین جوانان شهری و روستایی در شهرستان خرم‌آباد، تفاوت معناداری وجود دارد (جدول شماره ۹).

در این راستا با در نظر گرفتن میانگین‌های حاصله به مقایسه نتایج مرتبط با اقتصاد مقاومتی پرداخته شده است. در تمامی موارد، میانگین مربوط به جوانان روستایی در زمینه مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی از جوانان شهرنشین بالاتر است (نمودار شماره ۲).

سؤال هفتم: آیا بین سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی از دیدگاه جوانان شهرنشین در شهرستان خرم‌آباد رابطه معناداری وجود دارد؟

طبق جدول شماره (۱۰) ضریب همبستگی محاسبه شده با روش اسپیرمن برابر ۰/۱۶۱ می‌باشد که علی‌رغم مثبت بودن، معنادار نیز نبوده است.

سؤال هشتم: آیا بین سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی از دیدگاه جوانان روستایی در شهرستان خرم آباد رابطه معناداری وجود دارد؟

طبق جدول شماره (۱۱) ضریب همبستگی محاسبه شده با روش اسپیرمن برابر $0/104$ می باشد که علی رغم مثبت بودن، معنادار نبوده است.

سؤال نهم: آیا بین دیدگاه جوانان شهری و روستایی در خصوص رابطه بین سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی تفاوت معناداری وجود دارد؟

ضریب همبستگی بین سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی از دیدگاه جوانان شهرنشین برابر $0/161$ و از دیدگاه جوانان روستایی برابر $0/104$ است. در نتیجه گیری کلی می توان گفت که این ضریب از دیدگاه جوانان شهری نسبت به جوانان روستایی در سطح بالاتری قرار دارد؛ هر چند این تفاوت چندان قابل توجه نیز نمی باشد.

نتیجه گیری

با توجه به تحلیل های انجام شده، نتایج به دست آمده به شرح زیر ارائه می گردد:

۱- میانگین مربوط به سبک زندگی جوانان شهری برابر $3/78$ می باشد که بالا بودن آن را نشان می دهد. در این میان، بیشترین میانگین به رفتار انحرافی ($4/67$)، هزینه لباس ($4/5$) و هزینه خوراک ($4/5$) و کمترین میانگین به رفتار سیاسی ($2/17$) مربوط می باشد.

۲- میانگین مربوط به سبک زندگی جوانان روستایی برابر $2/42$ می باشد که در این میان، دینداری ($4/25$) و رفتار سیاسی ($4/33$) بیشترین و توجه به آرایش ($1/42$)، مدیریت بدن ($1/49$) و رفتار انحرافی ($1/58$) کمترین میانگین را در بین جوانان روستایی به خود اختصاص داده اند.

۳- وضعیت اقتصاد مقاومتی با میانگین $1/52$ ، حاکی از درصد پایین آن در بین جوانان شهری است که در این میان، مشارکت و خوداتکایی با $1/42$ ، کمترین میانگین را به خود اختصاص داده اند.

۴- وضعیت اقتصاد مقاومتی با مجموع $4/11$ ، حاکی از آن است که جوانان روستایی میانگین بالاتری را به نسبت جوانان شهری در این زمینه به خود اختصاص داده اند و در این میان عقلانیت اقتصادی ($4/38$)، خوداتکایی و مشارکت با ($4/17$) بالاترین میانگین را دارند.

۵- از آنجا که t محاسبه شده مربوط به ارزیابی امکان تفاوت معنادار بین سبک زندگی جوانان شهری و روستایی در شهرستان خرم آباد، برابر $7/176$ - بوده است، لذا در سطح 95% اطمینان می توان ادعا نمود که بین سبک زندگی جوانان شهری و روستایی در شهرستان خرم آباد، تفاوت معنادار وجود دارد.

در این راستا با در نظر گرفتن میانگین های حاصله مشخص گردید که رفتار انحرافی با میانگین $4/67$ ، هزینه کفش و لباس، هزینه خوراک، توجه به آرایش با میانگین $4/5$ ، مدیریت بدن با میانگین $4/33$ و مصرف فرهنگی با میانگین $4/24$ در بین جوانان شهری بالاتر از جوانان روستایی است. از طرف دیگر، رفتار سیاسی با میانگین $4/33$ و دینداری با میانگین $4/25$ در بین جوانان روستایی از جوانان شهری در سطح بالاتری می باشند.

- ۶- از آنجا که t محاسبه شده مربوط به ارزیابی امکان تفاوت معنادار بین وضعیت اقتصاد مقاومتی جوانان روستای و شهری در شهرستان خرم آباد، برابر $20/880$ بوده است، لذا در سطح 95% اطمینان می‌توان ادعا نمود که بین اقتصاد مقاومتی جوانان شهری و روستایی در شهرستان خرم آباد، تفاوت معنادار وجود دارد. در این راستا با در نظر گرفتن میانگین‌های حاصله مشخص گردید که در تمامی موارد، میانگین مربوط به جوانان روستایی در زمینه مؤلفه‌های اقتصاد مقاومتی از جوانان شهرنشین بالاتر است.
- ۷- همبستگی بین اقتصاد مقاومتی و سبک زندگی در بین جوانان شهری با توجه به ضریب محاسبه شده با روش اسپیرمن برابر $0/161$ می‌باشد که علی‌رغم مثبت بودن، معنادار نبوده است.
- ۸- همبستگی بین اقتصاد مقاومتی و سبک زندگی در بین جوانان روستایی با توجه به ضریب محاسبه شده با روش اسپیرمن برابر $0/161$ می‌باشد که علی‌رغم مثبت بودن، معنادار نبوده است.
- ۹- ضریب همبستگی بین سبک زندگی و اقتصاد مقاومتی از دیدگاه جوانان شهرنشین برابر $0/161$ و از دیدگاه جوانان روستایی برابر $0/104$ است. در نتیجه دیدگاه جوانان شهری نسبت به جوانان روستایی در سطح بالاتری قرار دارد؛ هر چند این تفاوت چندان قابل توجه نیز نمی‌باشد.

Archive of SID

منابع و مأخذ

- آزاد ارمکی، تقی (۱۳۸۶)، *الگوهای سبک زندگی در ایران، الگوهای سبک زندگی ایرانیان*.
- اباذری، یوسف و چاوشیان، حسن (۱۳۸۱)، از "طبقه" تا "سبک زندگی"، نامه علوم اجتماعی، شماره ۲۰.
- بیرو، الن (۱۳۸۰)، *فرهنگ علوم اجتماعی*، باقر ساروخانی، انتشارات کیهان، چاپ چهارم.
- دفتر آمار و اطلاعات معاونت برنامه‌ریزی استانداری لرستان (۱۳۹۱)، *آمارنامه سال ۱۳۹۰ استان لرستان*.
- دفتر مطالعات اقتصادی مجلس شورای اسلامی (۱۳۹۱)، *اقتصاد مقاومتی و مؤلفه‌های آن*، ویرایش اول، تهران: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی.
- شهابی، محمد (۱۳۸۶)، *سبک‌های زندگی جهان و طنانه در میان جوانان ایرانی و دلالت‌های سیاسی آن، الگوهای سبک زندگی ایرانیان*.
- فاضلی، محمد (۱۳۸۲)، *مصرف و سبک زندگی*، نشر صبح صادق.
- قاسمی، سیدفرید (۱۳۷۵)، *تاریخ خرم آباد*، چاپ اول، خرم آباد: انتشارات افلاک.
- گیدنز، آنتونی (۱۳۸۲)، *تجدد و تشخیص*، ترجمه ناصر موفقیان، نشر نی، چاپ دوم.
- معلمی، سیدمهدی (۱۳۹۱)، "مفهوم و اصول اقتصاد مقاومتی در آموزه‌های اقتصاد اسلامی"، مجموعه مقالات اولین همایش ملی اقتصاد مقاومتی.
- نریمانی، میثم و عسکری، حسین (۱۳۹۱)، "چهارچوب مفهومی اقتصاد مقاومتی"، مجموعه مقالات اولین همایش ملی اقتصاد مقاومتی.
- Bourdieu, Pierre (۱۹۸۴), *Distinction*, Cambridge, Mass., Harvard university press.
- Palumets, Liis (۲۰۰۲), *Space of lifestyles in Estonia in ۱۹۹۱*, pro ethnologia.

پیوست‌ها

جدول شماره ۱ - مؤلفه‌ها و شاخص‌های مورد بررسی در مبحث اقتصاد مقاومتی

ردیف	مؤلفه‌ها/ ویژگی	شاخص
۱	ساده زیستی	لباس ساده، زندگی ساده و بی‌پیرایه، انتظارات کمتر
۲	مشارکت	کمک به خانواده، پذیرش مسئولیت کار در خانواده، اظهارنظر در تصمیمات
۳	حمایت از تولید داخلی	استفاده بیشتر از تولید داخلی، نقش داشتن در تولید داخلی
۴	عقلانیت اقتصادی	اسراف نکردن، صرفه جویی، حفاظت از منابع مالی و اقتصادی
۵	خودتکالی یا نگاه مولد به درون	تأمین نیازهای خود، کاهش وابستگی به دیگران

جدول شماره ۲ - مؤلفه‌ها و شاخص‌های مورد بررسی در مبحث سبک زندگی

ردیف	مؤلفه‌ها/ ویژگی	شاخص
۱	مصرف فرهنگی	مسافرت رفتن، اهل مطالعه بودن، اهل ورزش بودن، اهل موسیقی بودن، دسترسی به ماهواره، اهل تماشای فیلم بودن
۲	مدیریت بدن	رژیم گرفتن، علاقه به خوش اندامی، ظاهر زیبا
۳	رفتار انحرافی	سیگار کشیدن، مشروب خوردن، قلیان کشیدن، کمبود ارتباط با خانواده
۴	رفتار سیاسی	عضویت در بسیج، شرکت در انتخابات، علاقه به مسائل روز و اخبار
۵	توجه به آرایش	ژل زدن و آرایش مو، استفاده از لوازم آرایشی
۶	هزینه لباس و کفش	خرید لباس، خرید کفش
۷	هزینه خوراک	مخارج مربوط به خوراک
۸	دینداری	شناخت مسائل دینی، علاقه به نماز، نماز خواندن، شرکت در نماز جماعت، شرکت در مراسم

جدول شماره ۳ - ارزیابی اعتبار پرسشنامه‌ها

ردیف	پرسشنامه	میزان اعتبار
۱	سبک زندگی - جوانان روستایی	۰/۷۵۲
۲	اقتصاد مقاومتی - جوانان روستایی	۰/۷۶۷
۳	سبک زندگی - جوانان شهری	۰/۷۵۸

۰/۷۴۵	اقتصاد مقاومتی - جوانان شهری	۴
۰/۷۷۹	کل پرسشنامه جوانان روستایی	۵
۰/۷۵۸	کل پرسشنامه جوانان شهری	۶
۰/۷۶۸	کل پرسشنامه	۷

جدول شماره ۴ - وضعیت سبک زندگی در بین جوانان شهری

ردیف	مؤلفه‌ها/ ویژگی	میانگین	انحراف معیار
۱	مصرف فرهنگی	۴/۴۲	۰/۵۱
۲	مدیریت بدن	۴/۳۳	۰/۶۵
۳	رفتار انحرافی	۴/۶۷	۰/۴۹
۴	رفتار سیاسی	۲/۱۷	۱/۱۱
۵	توجه به آرایش	۴/۰۸	۱/۱۶
۶	هزینه لباس و کفش	۴/۵	۰/۵۲
۷	هزینه خوراک	۴/۵	۰/۶۷
۸	دینداری	۳/۴۲	۱/۳۱
	مجموع	۳/۷۸	۱/۲۲

جدول شماره ۵ - وضعیت سبک زندگی در بین جوانان روستایی

ردیف	مؤلفه‌ها/ ویژگی	میانگین	انحراف معیار
۱	مصرف فرهنگی	۱/۵	۰/۶۷
۲	مدیریت بدن	۱/۴۹	۰/۵۲
۳	رفتار انحرافی	۱/۵۸	۰/۶۷
۴	رفتار سیاسی	۴/۳۳	۰/۶۵
۵	توجه به آرایش	۱/۴۲	۰/۶۷
۶	هزینه لباس و کفش	۲/۳۳	۱/۲۳
۷	هزینه خوراک	۲/۴۲	۱/۲۴
۸	دینداری	۴/۲۵	۰/۸۷
	مجموع	۲/۴۲	۱/۴۱

جدول شماره ۶ - وضعیت اقتصاد مقاومتی در بین جوانان شهری

ردیف	مؤلفه‌ها / ویژگی	میانگین	انحراف معیار
۱	ساده زیستی	۱/۵۸	۰/۶۷
۲	مشارکت	۱/۴۲	۰/۵۱
۳	حمایت از تولید داخلی	۱/۳۸	۰/۶۲
۴	عقلانیت اقتصادی	۱/۸۳	۰/۷۲
۵	خوداتکایی یا نگاه مولد به درون	۱/۴۲	۰/۵۲
	مجموع	۱/۵۲	۰/۶۲

جدول شماره ۷ - وضعیت اقتصاد مقاومتی در بین جوانان روستایی

ردیف	مؤلفه‌ها / ویژگی	میانگین	انحراف معیار
۱	ساده زیستی	۳/۷۵	۱/۰۵
۲	مشارکت	۴/۱۷	۰/۷۲
۳	حمایت از تولید داخلی	۴	۰/۷۴
۴	عقلانیت اقتصادی	۴/۳۸	۰/۷۲
۵	خوداتکایی یا نگاه مولد به درون	۴/۱۷	۰/۵۷
	مجموع	۴/۱۱	۰/۷۸

جدول شماره ۸ - آزمون t مستقل دو نمونه‌ای برای مقایسه وضعیت سبک زندگی

t	df	sig
-۷/۱۷۶	۱۹۰	۰.۰۰۰

جدول شماره ۹ - آزمون t مستقل دو نمونه‌ای برای مقایسه وضعیت اقتصاد مقاومتی

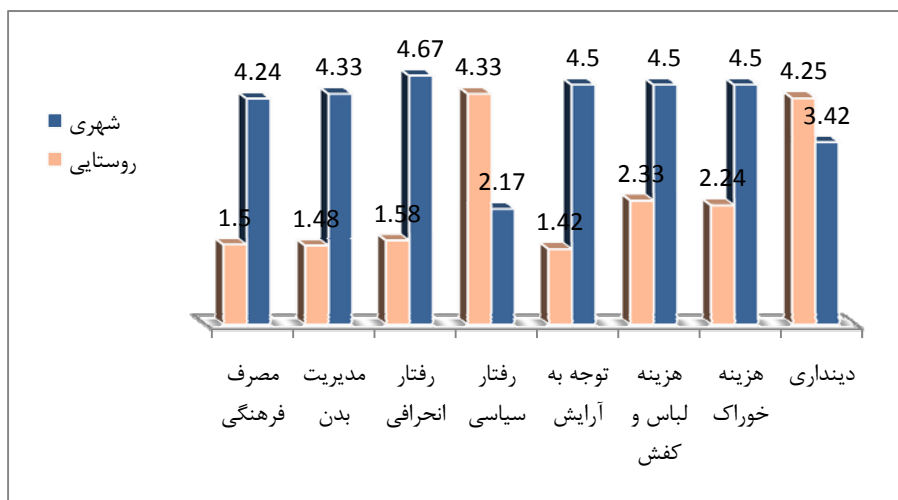
t	df	sig
۲۰/۸۸۰	۱۲۶	۰.۰۰۰

جدول شماره ۱۰ - همبستگی بین اقتصاد مقاومتی و سبک زندگی در بین جوانان شهری

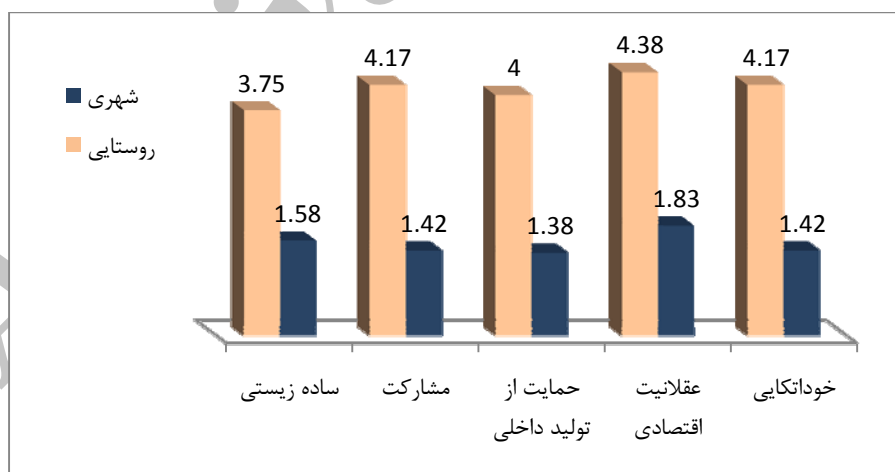
ردیف	متغیر	سبک زندگی	اقتصاد مقاومتی
۱	سبک زندگی	۱	۰/۱۶۱
۲	اقتصاد مقاومتی	۰/۱۶۱	۱

جدول شماره ۱۱ - همبستگی بین اقتصاد مقاومتی و سبک زندگی در بین جوانان روستایی

ردیف	متغیر	سبک زندگی	اقتصاد مقاومتی
۱	سبک زندگی	۱	۰/۱۰۴
۲	اقتصاد مقاومتی	۰/۱۰۴	۱

نمودار شماره ۱ - مقایسه میانگین‌های مربوط به سبک زندگی جوانان روستایی و شهری

نمودار شماره ۲ - مقایسه میانگین‌های مربوط به اقتصاد مقاومتی از دید جوانان روستایی و شهری